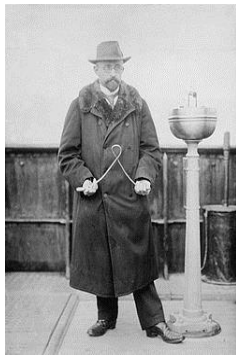

"נחוניה חופר שיחין"

(שקלים ה, א)

ייתכן שהמשפט "במחוקק במשענותם" (במדבר כא 18) קשור בשבט או במקל מיוחדים ששימשו לגילוי מים. גם בימינו יש הרוצים לגלות את החבוי בבטן האדמה באמצעות מקלות מיוחדים (divining-rod) (איור 24). זהו ענף בצורת מזלג מעץ לוז או ערבה, המוחזק בשתי הידיים ויש המרגישים רעידה כששבט זה נמצא מעל למים או מעל למתכות הנמצאים בבטן האדמה.

איור 24: divining-rod – מקל המסייע בגילוי מים בתת הקרקע

(צד ימין: Bring-Gould, 1868; אמצע: Lebrun, 1750; צד שמאל: Bain News Service, 1913)

ייתכן שקדמונינו השתמשו באמצעים דומים לגילוי מים, שכן חפירת באר דרשה מאמצים כבירים וזמן ממושך. בתקופת בית שני היה בבית המקדש ראש משפחה בשם "נחוניה חופר שיחין" (שקלים ה, א), ובירושלמי פירושו: שהיה חופר שיחין ומערות והיה יודע איזה סלע מקרה מים ובאיזה סלע שרברובים (= יובש, לפי המפרשים) ועד היכן הם מגיעים. חז"ל העניקו את התואר "חסיד" למי שחפר לטובת הכלל: "מעשה בחסיד אחד שהיה חופר בורות שיחין ומערות לעוברים ושבים" (ירושלמי, דמאי כב 1).

מקורות

- Bring-Gould, S. (1868). *Curious myths* [Illustration]. Retrieved from http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Curious_Myths_p_81_rod.jpg#mediaviewer/File:Curious_Myths_p_81_rod.jpg
- Bain News Service. (1913). *Otto Edler von Graeve* [image]. Retrieved from http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Otto_Edler_von_Graeve_4786745367_04b089ec26_b.jpg
- Lebrun, P. (1750). *18th century dowser* [Illustration]. Retrieved from http://en.wikipedia.org/wiki/File:18th_century_dowser.jpg